

VESUVIUS plc

Pholisi ya Kgahlanong le Pipamolomo le Bomenetša

BOITSHWARO BJA KGWEBO BJA GO THIBELA PIPAMOLOMO LE BOMENETŠA

Pholisi:	<i>Pholisi ya Kgahlanong le Pipamolomo le Bomenetša (ABC)</i>
Maikarabelo a Dikhamphani:	<i>General Counsel</i>
Phetolo:	2.1
Mpshafaditšwe la mafelelo:	Oktoberere 2017

Tshepedišo ye ga se ya swanela go fetošwa ntle le tumelelo ya kantoro ya Mokhanselara-Pharephare le Mongwaledi wa Khamphani wa Vesuvius plc.

Matseno

Pholisi ye e neelana ka tlhahlo ya maitshwaro a kgwebo le go tlaleletša melawana yeo e ngwadilwego ka go Khoutu ya Vesuvius ya Boitshwaro go bontšha gore dihlongwa tša Vesuvius ka moka di šoma gabotse, phatlalatša le ka botshepegi.

Maikemišetšo a Pholisi ye ke go:

- ngwala maikarabelo a balaodi ka moka ba Vesuvius, bahlankedi le bašomi, le bohle bao ba re šomelago, go hlokomela le go šireletša boemo bja rena bja go se kgotlelele pipamolomo le bomenetša le gatee; le
- neelana ka tshedimošo le tlhahlo go bao ba re šomelago le ka mo re lemogago le go šomana le mathata a pipamolomo le bomenetša .

Vesuvius e tla thekgo ka botlalo go mang goba mang yo a ganago go lefela pipamolomo le ge e sa mo sware gabotse, tahlegelo ya kgwebo, goba ditshenyagalelo tša tlaleletšo tšeo di bilego gona tša Vesuvius. Le ge go le bjalo, ka mabaka ka moka, o swanetše go se tšeye kgato efe goba efe yeo e ka tsenyago wena goba motho yo mongwe kotsing .

Go tshela Pholisi ye go emela go hloka maitshwaro go gobe kudu, gomme go ka tliša nyakišišo ya ka gare le ditlamorago tša kgalemo, go fihla go le go akaretša go kobja. Ditlamorago tša go tshela pholisi ya Vesuvius le ya batho bobedi di ka ba bogale kudu gomme tša tliša dikotlo le/goba go golegwa

Ge o gononwa gore molaodi ofe goba ofe goba mošomi wa Vesuvius, goba motho ofe goba ofe yo a direlago goba a eme legatong la Vesuvius, a ka be a tshetše Khoutu ya Boitshwaro goba Pholisi ye o swanetše go bega seo go Khamphani ka potlako. Ga go mošomi yo a ka otlwago goba a swarwa gampe ka go bega go hloka maitshwaro go gononwago.

Diteng

Pholisi ye e ama:

- balaodi, bahlankedi le bašomi ka moka ba Vesuvius, gape mo go swanetšego, le mekgatlo ya boraro yeo e abago ditirelo legatong la Vesuvius ;
- go selaganya sehlopha sa Vesuvius, go akaretšwa Vesuvius plc le makala a yona (“**Vesuvius**”), go sa kgethollwe naga ya mo kgwebo e dirwago gona le/goba yuniti ya kgwebo mo e lego gona.

Melawana yeo e lego ka go Pholisi ye e swanetše go dirišwa dinageng ka moka, le ge e le gore e thatafile go feta melao ya selegae. Mo e lego gore melao ya selegae e thatafile go feta Pholisi ye, gona melao yeo ya selegae e swanetše go latelwa.

Ga go a dumelwa le gatee go diriša matlotlo a motho go fihlelela seo se ka ganetšwago ke Khoutu ya Vesuvius ya Boitshwaro goba Pholisi ye.

1. Setatamente sa Pholisi

- 1.1 Vesuvius e ka se kgotlelele mediro ya bomenetša ya mohuta ofe goba ofe ge go direlwa kgwebo ya yona.
- 1.2 Ga go motho le o tee yo a tla tsenelago mokgwa ofe goba ofe wa pipamolomo– k.g.r. ga ra swanela go tshepiša tšhelete, moputso, sepiša goba kholego go motho goba Mohlankedi wa Setšhaba¹ go huetša ka mo go sa swanelago boitshwaro goba kahlolo ya motho yo
- 1.3 Ka fao, ga go molaodi wa Vesuvius, mohlankedi goba mošomi goba Mokgatlo o Mongwe wo o dirago legatong la : Vesuvius yo a tla go:
 - Aba pipamolomo go motho ofe goba ofe;
 - Amogela pipamolomo go tšwa go motho ofe goba ofe; le/goba
 - Tsenela mokgwa ofe goba ofe wa pipamolomo ya go rarela ka go aba goba go amogela pipamolomo efe goba efe go tšwa go mokgatlo wo mongwe.
- 1.4 Bohle mo go Vesuvius ba swanetše go bontšha gore dikgwebo tša rena ka moka di diragatša ka maemo a maitshwaro a godimodimo gape di latela Pholisi ye le melao ka moka yeo e šomago ya go kgahlanong le pipamolomo le bomenetša bobedi

Dikotsi tša Pipamolomo le Bomenetša

2. Mekgatlo ya Boraro

Tlhahlo: e ka rwešwa maikarabelo a go dira pipamolomo le Mekgatlo ya Boraro ya yona². Ka fao, Vesuvius e rata go dira kgwebo le Mekgatlo ya Boraro fela yeo e laetšago mekgwa ya boitshwaro ya go swana le ya Vesuvius.

- 2.1 Mekgatlo ya Boraro ka moka yeo e dirago legatong la Vesuvius e swanetše go latela melao ya kgahlanong le pipamolomo le bomenetša. Go tlaleletša, ba swanetše go lemošwa ka ga Pholisi ye, go godiša maemo a godingwana a boitshwaro bja kgwebo bja maitshwaro ka kakaretšo.
- 2.2 Mekgatlo ya Boraro ga se ya swanela go diragatša ditiro legatong la Vesuvius tšeo di ka tshelago ka tsela ye nngwe pholisi ye goba melao ya kgahlanong le pipamolomo le bomenetša.
- 2.3 Diagente, Baabi le Mekgatlo ye mengwe ya Boraro ba swanetše go thwalwa go ya ka Pholisi ya Go Thwala Diagente le Mekgatlo ya Boraro yeo e akaretšago go sepediša ditekolo tša maleba tša boroto bjo swanetšego.

3. Dimpho, Kamogelabaeng le Boithabišo (GH&E)

¹ Bona Ditlhalošo

² Bona Ditlhalošo

Tlhahlo: Go aba dimpho, kamogelabaeng goba boithabišo ke mokgwa wa tlhomphe wo o tlwaelegilego medirong ya kgwebo dinageng tše dintši. Ka tekanyetšo, ke setlabelo se bohlokwa sa go aga le go hlokomela dikamano. Ka go fetiša, goba go dirišwa gampe, o ka bonwa bjalo ka pipamolomo. Ge mpho, boithabišo goba kamogelabaeng e tšewa, goba e ka hlathollwa, bjalo ka moputso goba tlhohleletšo ya sepišša goba tshwara ya tlaalo, gona ga se e dumelelwe ka tlase ga Pholisi ye

3.1 Vesuvius e ka se diriše dimpho, kamogelabaeng goba boithabišo go:

- Hwetša go ikhola ga kgwebo e sego ka tsela ya maleba;
- Huetša sephetho sefe goba sefe sa kgwebo e sego ka tsela ya maleba;
- Tutuetša kahlolo ya moamogedi; goba
- Hlola maikutlo a tlamego go swara Vesuvius ka kgaugelo.

3.2 Dimpho di swanetše go fiwa phatlalatša, ntle le lebaka, e be tša boleng bja boikokobetšo. Kamogelabaeng le boithabišo di swanetše go ba tša go lebana le kgwebo ka tlhago, gomme di fiwe le go amogelwa go mehola ya maleba mo legatong leo le lekanago le maemo le bogolo bja bao ba amegago.

3.3 Dimpho ka moka, kamogelabaeng le boithabišo di swanetše go latela le go rekhotwa go ya ka Ditshepedišo tša GH&E tša Vesuvius. Dikarogo dife goba dife tša Pholisi ye goba Ditshepedišo tša GH&E di swanetše go dumelelwa pele ka go ngwalwa ke ba Taolo ba Bagolo go ya ka pholisi ye bušago..

3.4 Dimpho, kamogelabaeng goba boithabišo di ka direlwa fela go Bahlankedi ba Setšhaba goba Bahlankedi ba Mmušo le dihlengwa go ya ka Ditshepedišo tša GH&E.

4. Meneelo & Thekgo ya Mašeleng

Tlhahlo: Vesuvius e ka raloka karolo setšhabeng le go thekga ditšhaba tša mo e šomago – ka thekgo ya mekgatlo ya ditšhuana le maitapišo, le go thekga ka mašeleng dikgwebo tša thekišo tša maleba. Le ge go le bjalo, meneelo ya mekgatlo ya ditšhuana le thekgo ya mašeleng e ka dirišwa bjalo ka tseba ya dipipamolomo. .

4.1 Mo Vesuvius e thekgago mekgatlo ya ditšhuana, kudu yeo e lego ditšhabeng tša selegae, seo ga se a swanela go dirwa ka kgopela ya bareki le/goba badirišani ba kgwebo, ge e se fela ge se dumeletšwe pele ka go ngwalwa ke ba Taolo ba Bagolo.

4.2 Meneelo ka moka ya mekgatlo ya ditšhuana ye e dirilwego ka tšhelete goba ka tsela efe goba efe ya kabo go ditiragalo tša mekgatlo ya ditšhuana, diphatlatšiši goba maitapišo a go oketša matlotlo e swanetše go dumelelwa pele ke ba Taolo ba Bagolo.

4.3 Thekgo ya mašeleng ya lebaka le itšego goba tiragalo, yeo e dirilwego go hwetša phatlalatšo ya go amana le thekgo yeo, e swanetše go dirwa mo seo se bonwago phatlalatša le go hlotla kholo ya thekišo goba ya setšhaba ya Vesuvius gore e bonwe bjalo ka mothekgi. Tumelelo e swanetše go hwetšwa pele go tšwa go ba Taolo ba Bagolo.

4.4 Vesuvius e iletša dimpho goba meneelo go mekgatlo ya sepolitiki.

5. Ditefo tša Nolofatšo

Tlhahlo: Ditefo tša Nolofatšo³ (gape di tsebja bjalo ka ditefo tša makhura goba lebelo) di bolela ka tšhelete ye nnyane yeo e lefelwago go bahlankedi ba setšhaba go ba tutuetša go dira mošomo wa bona goba go potlakiša tshepedišo yeo ba swanetšego go e dira. Ditefo tša mohuta wo ke, gabotse, dipipamolomo gape ga di molaong ka tlase ga Molao wa Pipamolomo wa UK.

- 5.1 Ditefo tša Nolofatšo di iletšwa ke Pholisi ye.
- 5.2 Mo motho a gapeletšwago go lefa tefo ye bjalo, mohlala, ka tlase ga kgatelelo goba mo ba gatelelwago goba go tšhošetšwa ka kgopela ya Tefo ya Nolofatšo, ba se itsenye kotsing gomme ba lefa tefo yeo.
- 5.3 Mo tefo ya nolofatšo e lefelwago (ka lebaka la mabaka a ngwadilwego go temana ya 5.2), e swanetše go begwa go Molaodi wa Matlotlo wa selegae ka bonako go netefatša gore tefo e rekotilwe gabotse ka direktoteng tša matlotlo tša rena

6. Go šomana le Bahlankedi ba Setšhaba

Tlhahlo: Vesuvius e swanetše go boledišana le mmušo, ba taolo ya tshepedišo, dietšensi tša mmušo, le bahlankedi ba setšhaba go dira mešomo ya yona ya kgwebo – mafelong a bjalo ka a Ditumelelo, boingwadišo bja IP le a ditaba tša tikologo. Dipoledišano tšeo di swanetše go ba tša phatlalatša gomme di dirwe ka botshepegi, le bašomi ba šome ka melawana ya ponagalo, ditlhalhi le melao

- 6.1 Ga go molaodi wa Vesuvius, mohlankedi goba mošomi, goba mokgatlo wa Boraro yo a šomago legatong la Vesuvius, a swanetšego go hlohletša Mohlankedi wa Setšhaba/Mmušo go tshela melao ya mešomo ya gagwe.
- 6.2 Dimpho, kamogelabaeng goba boithabišo di ka direlwa fela go Bahlankedi ba Setšhaba goba Bahlankedi ba Mmušo le dihlongwa go ya ka Ditshepedišo tša GH&E..
- 6.3 Go na le mabaka ao Vesuvius e swanetšego go ya ka molao o ngwadilwego⁴ go lefa ditirelo tša Bahlankedi ba Setšhaba mohl. tumelelo ya lekgetho goba diketelo tša balaodi ba tikologo. Re letetše gore bahlankedi bao ba phethagatše mešomo ya bona ya semolao le ya taolo gomme tefo efe goba efe yeo e lefilwego e be le motheo wa semolao. Mo go kgonegago, bohlatse bja tokomane ya nyakego ya tefo yeo e swanetše go hwetšwa pele tefo yeo e ka lefša gammogo le tšhupatefo. Ditefo tša tlaleletšo goba dimpho ga se tša swanela go lefša go bahlankedi bao.

7. Mešongwana ya Kgodišo

Tlhahlo: Go maketa ke karolo ya motheo ya kgwebo, gomme ge a ka dirišwa gabotse bjalo ka setlabelo sa thekgo ya kgwebo le tlhabollo. Le ge go le bjalo, go maketa ga se gwa swanela go ba tlhago goba go amantšhwa le kamogelabaeng le boithabišo, ka tsela yeo go ka bonwago e le maitekelo a go huetša gampe tetelo ya kgwebo.

- 7.1 Mo Vesuvius e rulaganyago:
 - diketelo tša lefelo la bareki ba ukangwago; goba
 - ditiragalo tša kgodišo ya ditšweletšwa tša yona goba thuto ka ga tirišo ya bona,tšeo di swanetše go ba tša go hola fela dipoledišano tša sethekniki le go neeletšana ka tshedimošo ya kgwebo. Go tsela ye nngwe le ye nngwe, kamogelabaeng efe goba efe yeo e amegago goba

³ Bona Ditlhalošo

⁴ E sego ka setlwaedi goba ka modiro

boithabišo e swanetše go ba le maswanedi a kgwebo, e lekanele le go latela Pholisi ye le ditshepedišo tša GH&E.

8. Go Bita le Go Tentara

Tlhahlo: Go tentara goba go bitela dikontraka tše dikgolo – kudu tša mekgatlo ya mmušo – go hlola dikotsi tša kobamelo tša tlaleletšo ka lebaka la boleng bja matlotlo ao a kgokaganego le dikontraka tše .

- 8.1 Mo Tshebotšo⁵, goba matshwenyego a mangwe ka ga go ba phatlalatša goba boitshwaro bja maitshwaro a tshepedišo ya go tentara a sa kgonego go rarolla goba go tsenwa gare leswa, Vesuvius e tla ikogela morago tshepedišong ya go tentara.

9. Phihlelelo ya Maraka (Dikhwetšo le Dikgwebo tša Mohlakanelwa)

Tlhahlo: Vesuvius e rwale maikarabelo a ditiro tša balaodi, bahlankedi le bašomi ba dikhamphani tše e nago le tšona, gape e ka rwala maikarabelo a ditiro tše fetilego tša dikhamphani tše e di hweditšego goba .tša badirišani ba dikgwebo tša mohlakanelwa.

- 9.1 Dikhwetšo ka moka tše šišintšwego le dikwano tša dikgwebo tša mohlakanelwa, goba maano a go tsena marakeng, di swanetše go latela boroto bjo swanetšego bja maitshwaro bja maleba pele ditherišano tša kontraka tša semmušo di ka phethagatšwa.
- 9.2 Tebelelo leswa ya kobamelo ya semmušo ya dikhamphani tše hweditšwego, go akaretšwa dikamano tša mokgatlo wa boraro, di swanetše go phethagatšwa ka bonako ka mo go kgonegago ka morago ga ge kwano e phethagaditšwe, e sego go feta dikgwedi tše 6 ka morago ga letšatšikgwedi la khwetšo.

10. Dikgahlego tša Ka Ntle

Tlhahlo: Dikgahlego tša Ka Ntle le dikgokagano tša Bahlankedi ba Setšhaba ga di hlole bothata ka bo tšona. Mathata a hlolega ge kamano e se phatlalatša gomme khuetšo ye e sego ya maleba e a dirišwa goba e bonwa e dirišwa. Dikgokagano tša motho le mohlankedi wa setšhaba di ka . tliša phapano ya dikgahlego legatong la mohlankedi yo ge go dirwa sephetho seo se amago Vesuvius, gape se ka tlišago ponagalo ya pipamolomo. Dikgahlego tša Ka Ntle di hlagiša diphapano ge di eba le tšhušumetšo go karolo ya gago le maikarabelo ka go Vesuvius.

- 10.1 Bašomi ba Vesuvius le batho ba bangwe bao ba šomelago Vesuvius ga ba swanela go diriša gampe maemo a bona go fihlelela dikholo tša bona.
- 10.2 Bašomi ba Vesuvius le batho ba bangwe bao ba šomelago Vesuvius ba swanetše go bolela phatlalatša go Vesuvius, go ya ka tshepedišo ya Kgahlego ya Ka Ntle yeo e šomago.
- Dikgahlego tša Ka Ntle dife goba dife tše ba nago le tšona; le
 - Dikgokagano ka moka le Bahlankedi ba Setšhaba goba Bahlankedi ba Mmušo
- gore phapano efe goba efe e kgone go kwešišwa le go laolwa.

⁵ Bona Dithalošo

Kobamelo le Bolekodi

Ba taolo ya Yuniti ya Kgwebo ye nngwe le ye nngwe goba Modiro wa Lefase ka Kakaretšo ba rwala maikarabelo a go tsenya tirišong Pholisi ye le go matlafatša dinyakwa tša yona go ya ka bašomi ba ka tlase ga maikarabelo a bona.

Tumelelo ya ditefo, dimpho le ditshenyagalelo di swanetše go sepelelana le Ditshepedišo tša GH&E. Bohlakiši bja Ka Gare bo tla hlokomela go tsenywa tirišong ga Pholisi le Ditshepedišo tša GH&E gomme ba tla hlahloba kobamelo. Kgoro ya Semolao ya Sehlopha le yona e gona go araba dipotšišo dife goba dife.

Go tshela goba go tshela go ukangwago ga Pholisi ye

Bašomi ka moka ba swaetše go rwala maikarabelo a bona a go direla gore kgwebo e sepelelane le mekgwa ya maitshwaro ya Vesuvius le go obamela melao ye šomago go akaretšwa go begwa ga matshwenyego goba dipelaelo malebana le go tshela kobamelo efe goba efe. Matshwenyego a ka begwa go molaodi yo o lebanego le yena, sehlopha sa Semolao goba sephiri ka Mogala wa Thušo wa Bašomi wa Matshwenyego (Bolela)

Dintlha tše dingwe di ka gare ga Pholisi ya Bolela ya Vesuvius.

Katišo/tlhahlo ya go ya pele

Bašomi ba kgethilwego ba tla swanelwa ke go tsenela katišo ya go hlaloša Pholisi le diteng tša taolo (tše laeditšwego le mehlala ya go diragatša) le go phethagatša lenaneo la katišo ya mo go onlaene go tlaletša tshedimošo ya Pholisi ye. Ge o sa kgethwa efela o nyaka go hwetša katišo, hle ikgokaganye le Hlogo ya Matlotlo goba leloko lefe goba lefe la Kgoro ya Semolao.

Dipotšišo

Ge o na le dipotšišo dife goba dife malebana le Pholisi ye, hle ikgokaganye le molaodi, Hlogo ya Matlotlo ya Naga goba leloko lefe goba lefe la Kgoro ya Semolao.

Mamatletšo ya 1 – Ditlhalošo

Pipamolomo ke:

- kholo efe goba efe, matlotlo goba ka tsela ye ngwe....
- yeo e tshepišwago, go abja goba go fiwa motho yo mogwe
- go ba huetša....
- go diragatša modiro goba mošongwana....
- maemong a bona a semmušo....
- ka maikemišetšo a go hwetša goba go swarelela kgwebo....
- goba go ba putsa ge ba dirile seo.

Pipamolomo e ka no se be tšhelete. Sengwe le sengwe seo se hlalago kholo go moamogedi se ka ba pipamolomo – mohl. boithabišo bja manongonongo, go fa morwa wa moreki goba morwedi mošomo, go aba moneelo go mokgatlo wa ditšhuana wa mmamoratwa wa mohlankedi wa mmušo. Kholo e ka no se abiwe ka letsogo – efela go neela goba go tshepiša go lekane.

Mohlankedi wa Setšhaba / Mohlankedi wa Mmušo ke motho yo:

- a swerego maemo a bolekgotlatheramolao, bosepediši goba a tša toka a mohuta ofe goba ofe, e kaba go thwala goba go kgethwa, goba
- a dirago mošomo wa setšhaba thwii wa goba legatong la naga goba mmušo (goba karolwana efe goba efe ya naga yeo goba lefelo), goba ka go rarela ka dietšensi tša setšhaba goba dikgwebo tša setšhaba tša naga yeo goba lefelo (goba karolwana), goba
- e lego mohlankedi goba agente ya mokgatlo wa boditšhabatšhaba wa setšhaba. (mohl. UN), goba
- mošomi wa kgwebo ye e lego ya mmušo (mohl. mošomi wa sehlongwa se e lego sa Mmušo)
- mokgatlo wa sepolitiki ofe goba ofe, mohlankedi wa mokgatlo wa sepolitiki, le nkgetheng wa kantoro ya sepolitiki; goba
- meloko ya Mohlankedi wa Setšhaba ofe goba ofe.

Mokgatlo wa Boraro: mokgatlo wa boraro o ka hlalošwa bjalo ka motho ofe goba ofe, batho goba mokgatlo wo o dirago ditirelo tša Vesuvius goba legatong la Vesuvius. Go akaretšwa dithekišo, diagente, baabi, barerišani/baeletši, le banamoleli ba bangwe, borakotraka, le borakotrakana (gomme o ka akaretša mmušo le mekgatlo ya setšhaba).

Ditefo tša nolofatšo ke ditefo tše lefelwago go šireletša goba go potlakiša bodiragatši bja tiro ya ka mehla ya mohlankedi wa mmušo goba etšensi (mohl. go aba dilaesense le ditumelelo, go sepediša diphahla ka dikhastomo) Gape e tsebja bjalo ka tefo ya “makhura” goba “lebelo”.

Dikgahlego tša Ka Ntle: Kgahlego ya motho, praebete, kgwebo, mokgatlo wa ditšhuana goba wa sepolitiki ya mošomi goba mohlankedi wa khamphani wa Vesuvius (goba leloko la lapa la kgauswi goba modirišani wa kgwebo) bao ba nago le bona ka ntle ga maikarabelo a bona a Vesuvius. Mohlala:

- Bong/bolaodi bja kgwebo goba khamphani
- Go šomela mokgatlo o itšego wa ditšhuana, setšhaba sa sepolitiki goba dikamano tša kgwebo
- Kamano le goba kgokagano le mohlankedi wa mmušo.